

Politična v državi 223 pavlatirana.

Naročnina lista: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četrt leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se za- računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišlivo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kromar

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišlivo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldna. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

89 številka.

Maribor, dne 7. septembra 1921.

Letnik XIII.

Protijugoslovanska pro- paganda v Franciji.

„Slov. Narod“ št. 197 jo tudi pri- zna, pa samo v listih „L Humanité“ in „La Libre Parole“, druge pa ne vidi. Prvi list je komunističen, drugi pa klerikalni; prvi piše baše goro- stasne stvari o preganjanju komuni- stov v Jugoslaviji, drugi pa baš tako strašno o srbski hegemoniji. Ne po- znamo ne enega ne drugega članka, koliko komunistov je zaprtih, ni zna- mo, da se jih po ječah muči in trpin- či, tudi nismo trdili, vemo samo to, kar poročajo beograjski listi o inkvizici- jah po zaporih in to je že dovolj, da upravičuje pisavo lista „L Humanité“. Drugi list piše o velesrbski hegemoni- ji — način je njegova stvar — mi to hegemonijo poznamo in govorili smo o njej po svoje, borili smo se in borili se bomo s Hrvati in z razsednimi ele- menti iz same Srbije vred proti njej v prosephe pravega, iskrenega jugoslo- vanstva. V tej akciji ne rabimo Fran- cijce ne za, ne proti in če so tam listi, ki o tem pokretu pišarijo, je nam po- polnoma irelevantno, pogledimo rajši drugo nevarnost, ki preti jugoslovani- stu iz Francije.

O francoski naklonjenosti pravi „Narod“, da se je posebno pokazala v boju zoper nemške in komunistične as- piracije. To pa tol Avstriji so izro- čili nekatere kraje na našo škodo, po- licejministru Pribečeviću so pa dali orden Casne Legije, ker je tako brez- primerno in sistematično reakcijona- ren v svojem resorju, oziroma, ker ta- ko dobro simulira boritelja proti anti- državnim elementom, samo da bi se dalje vzdržal na površju.

Res, vevažna in velekoristna „naklonjenost“, ki pa žal ne žanje pri- znanja niti v velesrbskem časopisju v Beogradu.

S srbsko vojsko so naklonjeni Francozi postopali kot s kako kolo- nialno trupco, na nevarne odseke so vedno pošiljali Srbe, da si razbijejo glave in sedaj, v dobi vojnih plenov, nam odriavajo defektne ladje in ne- vporabljiv material.

Ta velika naklonjenost pač izvira iz tega, da francoski diplomati, kapi- talisti in imperijalisti prav dobro po- znajo beograjsko porodico, narod pa prezirajo v svoji oholosti. Porodice so si osvojili z obljubami in delnim zado- ščenjem njene grabežljive pohlepnosti in sedaj z njo vred izkoriščajo narod- no blago.

Sedaj n. pr. snujejo „Ominum Serbe“ — vse srbsko — veliko, pod- jetje za izdelovanje vojnega materija- la, Srbskemu šovinizmu dajejo ime, sebi in nekaterim srbjanskim agen- com pa velikanske dobičke.

Za to podjetje naj bi prevzela dr- žava za 200 milijonov dinarjev delnic, dala mu brezplačno uporabo zemljišč, vodovodov, prost uvoz in izvoz, 50% popusta po železnicah in tako dalje, dobivala bi pa za ogromne svote orož- je in vojni material, katerega Fran- cija noče več uporabljati.

Na važnem mestu tega podjetja bi stal Rade Pašič, sin Nikole Pašića in to, da si bo tudi ta visokorodni sin mašil žepe, še menda te francoske „naklonjenosti“ ne dela tako velepo- membne za našo državo, kakor tudi nimamo blagostanja od tega, da si je stari Pašič pod francoskim protekto- ratom nabral 200 milijonsko premožen- je in postavil na vsakem oglu Beo- ograda po eno hišo.

To je francosko protijugoslovanst- vo ali pa „naklonjenost“, če hočete! Bodimo na njo pozorni, da ne bo pre- pozno, da se ne udušimo v obljubi „milij in naklonjenih“ zaveznikov.

Orlovska prireditve in ljudski shod

v Slov. Bistrici sta radi griže v mestu preložena na nedoločen čas.

Nasilje nad srbsko zemljoradničko stranko.

„Selo“ št. 113 piše: „Režim na- silja, ki je zavlada v naši državi pod upravo ministra policije presega že vse mere. Policija je postala v naši državi gospodar življenja in svobode vseh državljanov. Osebnostne pravice vseh, ki ne pripadajo demokratski ali radikalni stranki, so suspendirane. Nesrečni zakon o „zaščiti države“ se obrača proti vsem političnim nasprot- nikom radikalov in demokratov. Vsa- ka, tudi najmilejša obsodba današnje- ga režima, se beleži kot komunistična.

Vsaka svobodoumna, izjava proti krivici od strani „činovništva“, proti nasilju vladnih biričev se identifikira s komunizmom. Našim agilnim ljudem podtikajo izjave, katerih nikdar niso dajali.

Med tem ko z našimi ljudmi tako postopajo, batinajo in mučijo komuni- stične delavce in dijake po beograj-

skih zaporih. Zavlada je režim naj- temnejšega nasilja. Naše vrste naj se strinjajo, naši člani naj se ne boje te grde sile, ki je itak samo kratke do- be. Ostala bo, dokler na volitvah sel- jaštvo ne iztrga moč onim nasilnikom, ki danes ministrujejo. Naj vedo naši člani, da je to nasilje plod sile in pre- moči velikega kapitala, čim večja je ta, tem močnejša je reakcija.“

Tako srbski zemljoradniki, o ka- terih so samostojni demagogi govorili ob času volitev, da stojijo z njimi ra- ma ob rami!

Srbsko seljaštvo je zdravo, sovra- ži korupcijo, zato je pa najprej pogna- lo naše samostojneže. Upamo, da bodo tudi naše kmetsko ljudstvo z ntimi ob- računalo.

Pomisli naj na trpljenje srbskih sobratov, ki vodijo zdravo politiko in obračun bo temeljit in končoveljaven.

Luda kuća — ali norišnica.

Najlepše pa še pride! Nov režim pomeni veliko nevarnost! „Državni a- parat bi se naglo ustavil, a država bi imela strahovito škodo ter bi morda pretrpela tudi kak ekonomsko-finančni krah, zato treba iti za g. Pašičem in demokrati, katerim je samo država pred očmi.“

To je višek, to ni več navadna megalomanija, to je norost!

Po norišnicah srečujemo norce, ki si domišljajo carsko last celega sveta ter si polagajo slavnate krone na glavo — demokratska domišljavost je to fazo že davno dosegla in celo pre- kosila. Norci se ne menijo zato, kar delajo drugi okrog njih, naši demo- krati pa v svoji norosti s silo in si- stematično reakcijo skušajo izsiliti iz jugoslovanskega naroda nekako pri- znanje svoje edine in edinstvene — „državotvornosti“.

Vprašanje prestolonasledstva.

Balkanska politika se že od nek- dah gnete in lomi na vprašanju pre- stolonasledstva. V dinastiji in vladi Obrenovičev je baš to vprašanje us- tvarjalo vsakovrstne, krize, spletke, intrige, zarote in povzročilo tudi pa- dec te hiše z ubojem kralja Aleksan- dra in kraljice Drage.

Vsled zopetne aktualnosti tega vprašanja, je gosp. Krsto Cievrič v „Beograjskem Dnevniku“ razvil celo sliko prestolonasledstvenih kriz in za- pletljivajev.

Od vseh Obrenovičev je bil kralj Milan menda v največji brigi za pre- stolonaslednika. Imel je dosti otrok — nezakonskih —, v zakonu pa samo si- na-edince Aleksandra, o katerem so že v rani mladosti govorili dvorniki in kamarile, da ni prav sposoben za naslednika ali celo za vladarja. Po- stal je pa vendarle in bilo je upati, da bo svoje mesto dobro izpolnil. Mla- di mož se je dobro razvil, politiki in dvorniki so že sondirali teren za do- bro ženitev, ko se naenkrat zagleda v neko budimpeštansko plesalko. Po A- leksandrovi volji je prišla v Beograd, začelo se je razmerje, ki je imelo pa fatalne posledice za Aleksandra, da se je dvornikom zazdelo vprašanje prestolonasledstva močno ogroženo. Bojazen je bila še večja, ko se je A- leksander naenkrat poročil z Drago Mašin, ki je bila v svojem prvem za- konu brez otrok. Stvar je bila res fa- talna in zato so si na dvoru izmislili malo mistifikacijo. Kralj je razglasil „mitemu narodu“, da je kraljica v blagoslovljenem stanju in zavlada je

neizmerno veselje — položaj je zgled- dal utrjen, kot nikdar poprej. Beo- grajska občina je poslala zlato zibelko na dvor, kraljica se je redkokedaj pokazala in spletkarji so imeli že vse lepo pripravljeno — seveda tudi dete.

Pa nič ni tako skrito, da ne bi bi- lo očito; radovednost je iznajdljiva in tako se je dognalo, da o blagosov- ljenem stanu kraljice ni ne duha ne sluha. Bilo je veliko ogorčenje, ki se je sicer podelilo, ost je pa ostala.

Ko je začela kraljica spravljeni svojega brata — poročnika Lunjevica na prestolonasledstvo, je zavrelo. Oli- cirji so skovali zaroto in ubili kralja in kraljico.

Toliko iz prošlosti.

Sedaj se časopisje zopet živahno bavi s vprašanjem prestolonaslednika in z neko gotovostjo se sklepa, da bo to princ Pavle, nečak umrlega kralja Petra, Rojen je 15. aprila 1893 v Pe- trogradu, njegov oče Arsen je bil te- da častnik ruske vojske, ma i pa Ru- sinja Demidova. Princ Pavle se rad bavi s čitanjem.

„Beograjski Dnevnik“ zaključuje prej omenjeni članek takole: „Izšola- nih princev doslej nismo imeli. Obre- noviči se niso hoteli učiti. Aleksander Obrenovič, Milanov edinec n. pr. je tako slabo obvladal jezik, da je v pi- smih delal napake kot kak seljak, ki se je malo naučil v ljudski šoli in še to po večini pozabil.“

Ostali principi so se učili več ali manj in od vseh je samo princ Pavle dovršil šolo rednim potom.“

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Beograjsko politično kolo je čisto zastalo, ker se ministr- ski predsednik Pašič že dolgo odpra- vlja na pot v Pariz, da obišče bolne- ga kralja Aleksandra. Ker je starosta Pašič zaposlen z basanjem kovčegov za to dolgo rajžo v Pariz, je porabila večina ministrov Pašičevo zaposlenost s „pakanjem“ in se sedaj vozari krog po vele-sejmihi in obrtnih razstavah po lepi Sloveniji. Pašičeve predpriprave za pohod v Pariz, ministrsko poslopje, vladne akte in beograjske ječe pa se- daj straži g. Pribečević, ki se menda edini ne upa iz Beograda radi pone- srečenih atentatov na njegove kolege, ki so na potovanju čili, zdravi in ne- poškodovani uživajo obilne dobrote — Slovenije.

Beograjske vladne gla- ve, ki še delajo pri ministrski mizi družčino g. Pašiču, se že ukvarjajo z razmotrivanjem o načrtih za kronanje kralja Aleksandra.

ALBANIJA.

Časopisje nam poroča o obširni vstaji, ki je privrela iz sever- ne Albanije in se je razvila že sedaj tudi po srednji Albaniji. Vlada se ne more več zanašati na svoje čete, ki ji odrekajo pokorščino. Albanska vlada je že brez brzoglavne in telefonične zve- ze z zunanjim svetom.

ITALIJA.

Pretoklo nedeljo so legio- narji, ali bolje rečeno: lašisti, ki so imeli zasedeno pristanišče Baroš, za- pustili to luko in se odpeljali v Benet- ke, odkoder se bodo šli poklonit pasto- lovcu d'Annunziju v Svico. Baroš se sedaj zasedel reški „narodni stražni ki“, ki so samo drugače preoblečeni d'Annunzijeve legijonarji. Na vseh re- ških ulicah je nabit d'Annunzijeve pro- glas na legijonarje, da Italija ne bo nikdar izročila Baroša sovražniku — (Jugoslaviji).

AVSTRIJA.

Madžarske tolpe so dose- daj na vse mogoče načine ovirale iz- ročitev Avstriji pripadajočega dela O- grske. Avstrijsko orožništvo se je mo- ralo omejiti na straženje stare meje. Dne 5. t. m. so pa regularne madžar- ske čete, 2000 mož, pomnožene s tol- pami, prekoračile staro mejo, udrle na avstrijska tla, napadle Kirchsehlagen in se zopet polastile tistih krajev, katere je zasedlo avstrijsko orožništvo. Av- strijsko orožništvo se je po ljutem bo- ju moralo umakniti pred madžarsko premočjo. Prebivalstvo bližnjega me- sta Wiener-Neustadt, ki pričakuje na- pad madžarskih tolpe, zapuša trumo- ma mesto. Avstrijska vlada je izdala proglas na prebivalstvo, v katerem roti entento, da nemudoma poseže v- mes. Madžarska vlada je predlagala, da bi po en avstrijski in en madžar- ski komisar skupno začasno prevzela vladu v Snbotiču, kar je pa Avstrija odklonila.

Kaj delajo ministri —

Bolje kot na Francoskem. Opeto- vano smo že poročali o krvavih izgre- dih v južni Srbiji po vesteh beograj- skega časopisja, ki donaha od dneva do dneva strašnejše slike iz torišča po umetno zanetih plemenski mržnji in nasilni korupciji razvnetih divjih stra- sti. Časopisje je tega polno, vlada pa po ministrstvu policije uradno razgla- ša, da je javna varnost pri nas baš taka kot na Francoskem. To je pa že skrajni cinizem, ki si ga privošča g. Svetozar Pribečević in zato ni čudo, da piše celo „Balkan“, da je on edini krivec teh razmer v južni Srbiji. V članku „Kdo je kriv?“ v št. 228 stoji med drugim doslovno: „Če bi bilo do- volj smelosti in razumevanja pri naši

skupščini in poslancih, bi se moral staviti minister Pribičević pred sodišče za strašno stanje, ki je njegovo delo. To stanje je permanentno, enako leta 1919, kot leta 1921 in ostale bode tako, dokler ostane ta politični avanturist s svojimi akrobati na položaju.

Nekaj smo pa le dosegli. Z intrigami in podkupovanjem se je uveljavil centralizem in začel svoje blagodejno delo pri zunanosti kraljevih namestnikov. Obkleli so jih, da je veselje! Zlate ovratnike, zlate naramnice, zlate porte so jim našili, trioglate klobuke so jim izmislili in narod naj bo pri svojem nad vse bednim stanjem vesel, da vidi pri sprejemih, na razkošnih banketih in v avtomobilih zastopano centralno državno oblast v osebi fantastično in pisano našemljene visokega uradnika. Prva narodna vlada je šla v vsakdanjih preprosti oblikah v cerkev, iz cerkve na uradna mesta in stara okostenela frakarija je začudeno in presenečeno gledala, češ, časi so pa res dragi, demokracija je započela in zato tudi drugi čas. Zal jim je bilo preteklost, ko se je frak razumel s frakom, fina rokavica z rokavico in že so počeli, da se polagoma prilagodijo demokraciji in pojmovanju. Do tega niso prišli, ker se je naenkrat frak zopet preril v ospredje. Centralizem ga je do dobra ustoličil in celo z novimi uniformami in paradami podprl. Delavni narod je sestradan, raztrgan, potr in razočaran, tlačjen od težkega dela, velikih davkov, užaljen vsled robatega in nerazsodnega postopanja od zgoraj in mesto vsake druge utube in vsaj malega razumevanja paradira jo pred njim blesteče uniforme, o katerih tudi srbski seljak ne ve drugo, kot: „boga mi, od kuda ovo?“

Minister Kukovec se je že tako zasedel pri vladnih koritih, da sploh ne more zborovati drugače, kakor pri pogrnjenih mizah. Vabi tudi ženske, sedaj v „cenjeno“ omizje kot poslušalke njegovih govorov, nekdanj pa pod celjske kozolce, kar pa ni bilo „državotvorno“.

Na samostojni praznik na Bledu dne 8. t. m. pride tudi samostojni mesar in minister Pucelj. Pravijo, da bo vlekel za čudotvorni zvonec s pobožno željo, da bi se mu volili za prihodnje volitve vsaj tako množili, kakor se mu množe tisočaki pri vladnih jasli.

Smo sedaj v ustavni državi in ne gre, da bi kdorkoli izdajal meni nič tebi nič zakone... „Narod“ od 6. t. m. Gospodovega leta 1921. Te vrste je napisal „Narod“ na naslov naših državotvorcev a la Pribičević, ki izdajejo meni in tebi nič zakone, če tudi smo v ustavni državi.

O sporazumu med demokrati ter radikali ima naš policajminister najboljše nade. To prav radi verjamejo, ker smo prepričani, da ima tako trdo kožo in gluha ušesa, da ne čuje, kako ga „Balkan“ kliče pred sodnijo. A tudi Fašič plava v optimizmu, za investicijsko posojilo pa le ni podpisal več kot 50.000 dinarjev, kar je prav majhen del od njegovega 200 milijonskega premoženja. Pri žepu pač optimizem neha in če je konsolidirana država pod demokratsko-radikalnim režimom še tako živo pred očmi.

„Državotvorne“ cvetke.

Perfidija brez primere. Policajdemokratsko časopisje po vsej državi se je zedinilo v nesramnih napadih na zagrebski občinski svet, ki ni bil zastopan na pogrebu kralja Petra in ob tej priliki ni sklical žalobne seje. Sedaj smo izvedeli, da tudi profesorski kolegij belgrajske univerze ni sklical žalobne seje. To je bil dovoljni povod, da so „državotvorni“ listi z vso besnostjo navalili na rektorja te univerze, slovitega učenjaka prof. Slobodan Jovanoviča. Če Jovanovič ni plesal po Pribičevićevi melodiji, je gotovo imel za to svoje razloge, kajti belgrajski listi so neprikrito označevali pogrebne svečanosti kot „manifestacijo za narodno edinstvo g. policajministra.“ Ali bodo sedaj razpustili profesorski kolegij belgrajske univerze, nam ni znano, toliko pa vemo, da je vsaka ost „državotvorcev“ naperjena vedno in vedno proti „neubogljivim“ Hrvatim in „trmastim“ Slovencem. Smo pač „predani.“ To, kar si dovoljuje mestni za-

stop subotški, kjer gazdujejo demokraci in radikali proti bunjevskega naroda, je v očeh belgrajske porodice „ispravno“ in kljub temu, da se ta velika občina ni udeležila kraljevega pogreba (od 300 mestnih očetov so odposlali v Beograd pet možiceljnov, brez župana! Je to „pijeteta“? op. ur.) jim vlada ni prav nič zamerila. Kot žrtev so si izbrali ponosno prestolnico banovine, lep hrvatski Zagreb...

Demokratska stranka bo imela še letos dne 30. oktobra svoj kongres v Beogradu in so tudi za to svečanost določeni referenti. Pri tej priliki bode nastopil kot prvi referent gosp. Ljuba Davidović, ki bo poročal JDS strankarjem, kaj vse je zapravlil in odstopil od našega ozemlja sedanji državotvorni režim. O notranjih aretacijah in ponesrečenih atentatih bo poročal g. Svetozar Pribičević. Dr. Kukovec bo znal povedati, kako so čakali, in proklinjali invalidi ob priliki od njega odrejenem nadpregledu in kako je reševal socialno politiko na pojedinah pri otvoritvi ljubljanskega vstakega sejma in mariborske obrne razstave. G. finančni minister Kumanudi pa bo beležil žalostno vest, da smo vsled zunanjih izgub in notranjih ponesrečenosti izmišljenih atentatih pri kraju z valuto in začne lahko novi režim zidati od ničle naprej — navzgor, da pride do one valutne kulminacije, pri kateri so začeli drčati navzdol sedanji vladineci. Toliko si lahko obeta demokratska stranka od svojega letošnjega kongresa!

Brezsmiselnost centralizacije. — Slovenski listi pišejo, da je Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za slovensko ozemlje v Ljubljani pričela z izdajanjem lastnega glasila „Vojnega invalida.“ To je zopet nov dokaz o brezsmiselnosti centralizacije društev, korporacij itd. Priporočamo samo, da so v Beogradu ustanovili list „Ratni invalid“, ki je namenjen za vse invalide cele kraljevine, saj ga vlada subvencionira z denarjem vseh in ne samo srbskih davkoplačevalcev. Kljub temu pa je bil ta list dosledno pisan v cirilici in le redkokdaj se je v njegove predale vrinil kak hrvatski dopis, slovenskega prispevka pa sploh nikdar nismo našli v njem. Ker slovenski invalidi centralnega glasila ne morejo čitati in ga tudi ne razumejo, so si morali ustanoviti svoj „separatni“ listič. To se prvi, čeprav še slabotni koraki k spoznavanju. Da bi se le vsa „udruženja“ tako „razvijala“...

Limanice samostojnežev. Samostojneži so že začeli v občinskih odborih predlagati resolucijo, v kateri zahtevajo oblast, ki bi obsegala Stajersko, Mežico in Prekmurje, torej deljeno Slovenijo. Opozarjamo občinske odbornike, ki so pristaži naše Slovenske kmetijske zveze, oziroma Slovenske ljudske stranke, da naj nikakor ne nasedejo na limanice samostojnežev, — ampak naj stavijo zahtevo: Slovenija mora biti zedinjena in nerazdeljena, v njej zahtevamo avtonomijo ali samoupravo in spremembo ustave v le-tem smislu.

O moralni občutljivosti demokratske inteligence se je zaširilo ljubljansko „Jutro“. Ali je ta „občutljivost“ identična z agro-merkurstvom dr. Zerjava, Kukovčevimi „kozolci“, s pred poroto obsojenim izvoznicarstvom dr. Kramerja in dr. Pirkmajerjevo „debelo kožo“, nam jutrovcu niso razodli. Sičar pa, saj se razumemo.

Tako delajo! Izvedeli smo iz vero dostojnega vira, da je minister Pucelj črtal veronauk iz učnega načrta bodoče srednje vinarske šole v Mariboru. To je višek liberalne nesramnosti. V Klosterneuburgu, kjer se nahajata isti zavod, poučujejo še danes veronauk kot obligatni predmet. Gospod minister, opozarjamo Vas na program Vaše stranke, ki se po zagotavljanju njenih apostolov zavzema baže v devetem paragrafu za versko strpnost in spoštovanje vseh priznanih veroizpovedi. O „potrebi“ oziroma nepotrebnosti zavoda samega pa prihodnjič nekaj več.

Zopet en donesek k našim policajdemokratov. Iz Središča poročajo: Dr. Pirkmajer je doprinesel zopet en dokaz, kako policajdemokracije izrablja svojo oblast. Naš središki Orel bi imel namreč proslaviti v nedeljo dne 4. septembra svojo desetletnico. Dasi

se enake orlovske in druge prireditve povsod drugod v državi vršijo nemošteno, je okrajno glavarstvo to prireditev zabranilo in šele na predvečer, dne 3. septembra, kot v zasmeh isto ekspresno dovolilo. Govori se, da so imeli pri tej zadevi naši središki liberalci svoje prste vmes, kar je zelo verjetno. Ta središka liberalna klika je vsa pobesnela, ker menda čuti da njihova namišljena in z nasiljem vzdrževana liberalna trdnjava polagoma, toda stalno razpada. Zapomni si pa naj ta „prosvitljena“ gospoda z dr. Pirkmajerjem vred, da s strahovlado in nasiljem, ki ga uganja pod varstvom Pirkmajerja, svojega staleža ne bo rešila. Kajti to njihovo početje je le veter na naš ogenj, ki bo sigurno ugonobil zatiralec in izkoriščevalce ljudske svobode.

Rusi — germanofili. Zagrebške „Novosti“ poročajo iz Beograda, da bodo izgnali več Rusov iz naše države, ker so širili germanofilsko propagando. Čudni elementi so torej med temi Rusi, ki po policajministrskem receptu „ščitijo“ našo državo. Pribičeviću bo gotovo žal, da izgubi nekaj svojih dobrih pomočnikov, pa saj je še drugih dovolj, izgon se ne bo dosti poznal, ker se v preiskavi proti Rusom gotovo ne najde toliko „stikov“ in „vezi“ kot pri drugih političnih istragah. Rusi bodo pri nas pač kmalu že državljani „prve klase.“

„Ravnopravnost“ bunjevskih Hrvatov. Subotški „Neven“ piše, da je šolska uprava v Subotici namestila po vseh šolah dve tretjini srbskih in samo eno tretjino bunjevskih učiteljev. Tako je n. pr. v šoli Sv. Roka nameščenih pet pravoslavnih učiteljev, pa med miadino ni najti niti enega Srba. Kako naj moli pravoslavni učitelj skupne s katoliško mladino? Kako na se mladina križa? S tremi prsti? Kaj bi rekli bratje Srbi, ako bi jim Hrvatje vsiljevali katoliške učitelje?

Prosvetni policajminister Pribičević je izdal naredbo, po kateri se odpravi madžarsčina iz vseh ljudskih šol po Vojvodini in drugod. Ta naredba je izšla še le sedaj, ko so nam vzeli Madžari Pečuh in bajsko ozemlje.

Begunci iz Baranje so še zdaj v Osijeku. Vlada jih je hotela poslati v južno Srbijo, oni pa prosijo za dovoljenje, da se izselijo v inozemstvo. — Kaj pa hočejo v južni Srbiji? Vlada jih pošilja kar na slepo brez vsakega varstva, brez gospodarske in eksistencne pomoči. Seveda, če bi hoteli loviti kačake ali pa z donskimi kozaki vred stati ob albanski meji, bi jih že drugače obskrbeli. Izmučeni baranjski narod je pa potreben miru in odnosa v kulturnem svetu, zato gre raje v tujino!

Iz jugoslovan. kasarne.

Mračne sile v vojski. „Bela roka“ ima svojega ministra vojne in mornarice generala Zečevića. Postavili so ga na to mesto, da izvede v prvi vrsti povišanje večjega števila pukovnikov — eksponentov „bele roke“, — v čin generala. V vojski je polno „mračnih sil“, pravi „Epoha“, št. 826, in te morajo dobiti zastopstvo na visokih mestih v državi — tako je postal g. Zečević vojni minister. Povišanja v višje čine se vrše na prav čuden način in tako je večina oficirjev, ki komaj čakajo na ugodno politično situacijo, da vložijo prošnjo za korekturo „ranga.“ Če pride general na ministrski stolček, takoj poišče svojega sovrstnika, pa mu reče: „Boga ti, vložil prošnjo za popravilo ranga, da rešitev lahko tudi nase raztegnem.“ Če je pri generalih in pukovnikih tako, si lahko mislimo, kako izgleda pri nižjih činov in posebno še pri oficirjih, ki so bili prevzeti iz avstrijske armade. Ti so brez vsake moči v kaotičnih razmerah, katere so zanesli stari mračnjaki v vojsko. Parlament ima popolnoma vezane roke napram tem mračnjakom. Vsi vojni ukazi od oktobra 1912 pa do danes so se skovali za kulisami, nezakonito in po intencijah raznih političnih intrig, pravi „Epoha“, in dokler ne dobi parlament moči, da jih revidira, bodo v vojski krivice, zapostavljanja in intrigantstvo na dnevnem redu.

Prvo, kar je naša „socialno vas-pitana“ vlada storila za penzionirane

oficirje, je bilo „naredjenje“, da morajo takoj sleči vojaško obleko, pri držati jo smejo samo tisti, ki imajo — Karadžordževićeve zvezde. Kako naj drugi — brez zvezde — izhajajo in s čim naj si kupijo civilno obleko, pa niso povedali in penzije jim še do danes niso plačali. Nekateri čakajo na njo že po šest do osem mesecev.

O Rusiji.

Cehi in ml. „Prager Presse“ poroča, da se je v nedeljo, dne 4. t. m. ob 6.30 odpeljal posebni vlak s čehoslovaško trgovsko misijo iz Prage preko Varšave v Moskvo iz Charkov. Voda misije je inž. Srom, podtajnik ministrstva za zunanje zadeve. V spremstvu se nahajajo odlični finančni, trgovski in drugi izvedenci. Misija bo delovala v Moskvi in Charkovu. Čehi so vzeli pet vagonov. Živil za lastno oskrbo in za vračajoče se češke vojske ujetnike s seboj. — Tako delajo pametni Čehi, ki iščejo povsod novih možnosti za svoj gospodarski razvoj in se ne plašijo „pred rdečim strahom“ boljševizma. Belgrajski „Balkan“ n. pr. je imenoval Čeha „izdajalce slovanstva“, ker so priskočili kot prvi gladnemu rusku narodu na pomoč. Iz pisave — cincarskih listov naše „prestonice“ se pač zrcali ves okosteneli, reakcionarni strah belgrajske „porodice“ pred pravo demokracijo in človekoljubnostjo. Čehi so vrgli ozkosrčnost že davno med staro šaro, zato pa zaznamujejo vsepehe. Pri nas je seveda to drugače...

Komunistični II. bas. Časopisje poroča, da je nameraval z Maksim Gorkijem vred priti tudi slavni ruski basist Soljapin v London. Gorkij ima pogovore o prehranjevalni akciji, Soljapin pa je hotel po dolgem času zopet enkrat potovati, kot poprej pred vojsko, ko so ga slavili v vseh velikih mestih Evrope. Namera je lepa, vizuma za potovanje pa od angleške vlade ni dobil, ker je bil ves čas v Moskvi in ker se menda boje, da bi s svojim petjem širil — komunizem.

Razne vesti.

Naš poslanec Roškar bo zboroval dne 25. septembra ob 8. uri pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v gostilni Arnuš. Po shodu se ustanovi Županska zveza.

Zborovanje pri Sv. Petru pod Sv. gorami v nedeljo, dne 11. septembra je okrajno glavarstvo zavoljo epidemije prepovedalo.

Dva nova župnika. Župnijo Spod. Polskava je dobil č. g. Melhijor Zorko, kaplan na Hajdinu; župnija Laporje je pa podeljena č. g. Jožetu Ozimič, kaplanu pri Sv. Marjeti nižje Ptuja.

Novi naši župani. Pri Mali Nedelji je bil za župana izvoljen vrl naš pristaž g. Krajnc; v Ceršaku pri St. Ilju g. Jos. Reiter; v Voseku pri Mariboru pa g. J. Cep. Poslednja dva županujeta v svojih občinah že dolgo vrsto let. Zavednim možem naše iskrene čestitke!

Samostojni poslanec Drogenik in Slomškov oreh. V nedeljo, dne 4. t. m. so celi dan vse Ponkuljane ušesa bolela. Od česa? Od divjakega vpilja poslanca Drogenika, ki je imel na tonikvi ob j. ž. samostojni shod. Kričal je od 1/8. do 1/10. ure, toliko časa, da je mali kupček moških in ženskih poslušalcev popolnoma izgubil iz območja njegovega tuljenja. Z žalostjo je spoznal, da je nazadnje ostal sam pred slovečim Slomškovim orehom, ki zal ni mogel slišati Drogenikove velike jube, da bodo precej prišli kupci in plačevali vole po 25 K. Ko ti ga pa oreh mogel poslušati, bi bil Drogenik še enkrat odprl zatvornice svojega jezika. Potem bi se bilo pa resno bati, da bi odšel še oreh. Nekdo je pripomnil: „Kratek možek, kratka pamet, pa dolg jezik!“

Narodna himna in samostojni patriotizem. Svoječasno je izšla posebna vladna naredba, ki je prepovedala igranje ali pevanje naše narodne himne ob neprimernih povodih ali v takih okoliščinah, ki ji jemljejo potrebno dostojanstvo. Če se igra, je treba poslušati stoje ter ji izkazati dolžno čast. Zda pa nam poroča naš somišljenik od Sv. Jurija ob Pesnici, kako je na-

zmošnjem slabostojnem shodu Dobnika in Schnuderla za shod najeta godba na razne napitnice večkrat zapored igrala „Lepo našo domovino“, ne da bi se samostojneži zanjo kaj zmešali, ampak so z govornikom vred med tem mirno naprej jedli in pili ter se baje celo zamerili enemu omizju, ki je ob tej priliki vstalo. Vprizoritelji tega shoda so menda poslali nato isto godbo nalašč v Svečino, kjer je v gostilni Smonigovi pred enakovredno družbo zopet ponovno igrala isto himno in sicer naravnost izzivajoče in to kljub opominom od par resnih goslov, da je tako početje nedopustno. Pa seveda, samostojneži so državotvorni, a mi pa le protidržavni element!

Se ena o sokolskem izletu v Središču. Iz Središča prihajajo dokaj čudna poročila o sokolski slavnosti, ki se pa ni tako vršila, kakor so jo taboriti opisali v svojih oduševljenih člankih. Na nekem slavaloku so bile zapisane skromne besede: „Ne koristi, ne slave!“ Udeleženci so pa potem, ko so se mastili ob starem bikovskem guljažu, zelo zmajevali z glavami, saj so jim ga računali po — 16 K. Star bikovski guljaž — 16 K! — in prireditelji so imeli še toliko poguma, da so napisali na slavaloku: „Ne koristi, ne slave!“ Tri kotle tega guljaža so prihranili za središke naprednjake. Ker so krmili tudi svinjam in psom, je več teh živali obolelo. Pomanjkljiva so bile tudi rakete, ki niso dovolj osvetljevale v bližini se nahajajočih koruznih njiv, v katerih je celo noč prav sumljivo „šumelo“. Čuden vtis je zbudil na dan slavnosti neki trebušast Sokol, ki je vojake priganjal z revolverjem v roki k delu. Ali je to sokolska svoboda? So li vojaki sokolski sužnji?

Kako svobodoljubno je JDS učiteljstvo, o tem zvemo iz prve skupščine „Udruženja jugoslovanskega učiteljstva“, ki je zborovala dne 4. t. m. v Rogaški Slatini in sklenila, da se sprejme Slomškarje v UJU, ako se izkažejo, da so izstopili iz Slomškove zveze.

Kdor Jugoslovani, ta Sokol, potem mora veljati tudi: Kdor učitelj, ta Sokol! In vsaka učiteljica boji Sokolica! Tako je pridigoval našemu učiteljstvu v Rogaški Slatini g. strokovni tajnik Dostal. Se bo spremenil vlađni režim, potem bo pa piskal g. Dostal učiteljstvu na drugo piščal.

Starši, pozor! Opozorjamo vas na razglas zavoda čč. šolskih sester, glede vpisovanja vaših hčerk — učenek. Odkar obstoji zavod, je veljal za prvovrstno vzgojevališče. Vzgoja v njem temelji na versko-nravni podlagi. Ker je ta vzgoja od vseh največjih vzgojiteljev pripoznana kot najboljša, jaseen je zato namen in srditost lažnjivega pisarjenja proti temu zavodu, kakor prej nemških, tako sedaj slovenskih nasprotnikov versko-pravne vzgoje. Temeljnost tega zavoda in njega uspehe najbolje izpričuje krasna razstava ob koncu lanskega šolskega leta, kakor tudi dejstvo, da je vkljub hujskanju brezvernih elementov že dosedaj prosilo več učenek za sprejem, kakor jih je bilo lansko leto.

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Eros.

(14. nadaljevanje.)

Z Grki je bil Rim preplavljen, grške navade, grška morala, grška umetnost je že tako daleč prežela Rim, da je začel izgubljati svoj latinski značaj. Celo latinski jezik je bil že toliko prepojen z grškimi besedami, da je bil manj latinščina nego grščina.

Najnadarjenejši slikarji in kiparji so bili Grki, zgovornost, matematika, zdravilstvo, vse so imeli v zakupu le Grki, najslavnejši astrolog v Rimu je bil Grk — pa tudi nizkotna podjetja, in umazane obrti, kakršne ustvarja le razkošnost in nasladnost velikega mesta, so bile skoraj izključno v rokah Grkov. Grki so narejali in prirejali strupe, prodajali različne škodljive in neškodljive „leke“, posojevali denar na oderuške obresti, so bili pri roki, kadar je bilo treba dati pregrešne naseve itd.

In marsikak podjetni pogled, teh za vse uporabnih ljudi je sledil britanskemu sužnju, ko je stopal skozi

* Zvezdogled, ki je iz zvezd pre-rokoval usodo.

Da bi zavod sistematično gojil in priganjal dekleta k Orlovstvu ni res. Pač pa je res, da je zavod obiskovalo mnogo Orlic in še več Sokolic, ki se jim ni godila najmanjša krivica. Zato starši ne nasedajte lažem raznih laži-vzgojiteljev, ki bruhajo ravno zadnje dni svoj srd nad ta zavod, ker jim tako velela deloma zavist, deloma pa njihovo brezversko izkvarjeno srce.

Vpisovanje v šestrazredno ljudsko in štirirazredno šolo-vadnico kakor tudi v učiteljske šolskih sester v Mariboru bo dne 12. septembra 1921 od 8.—12. ure. Na vadnici bo sprejem še-le mogoč v 1. in 6. razred, ter v 4. razred meščanske šole; tudi za 1. letnik učiteljske je 40 gojenk že priglasihenih, 11. in 111. letnik sta pa od prej polnoštevilna, zato ravnateljstvo za omenjene oddelke ne more sprejemati novih učenek, oz. gojenk. Skupna šolska sv. maša bo 14., redni šolski pouk se pa začne 15. sept.

Posebna ugodnost. Zadnji teden je razglasil sejmarski urad v Ljubljani, da stanejo po 100 K one legitimacije, ki opravičujejo posetnike do polovične pločnje po železnici. Kako ugodno, bi si misli kdo! Naredimo pa račun za gotovi slučaj, n. pr. iz Ponikve ob j. žel. na Stajerskem bi stala vsakega velikega sejmarskega polovična vožnja do Ljubljane in nazaj 52 K, legitimacija pa 100 K. To zneske skupaj 152 kren. Ako pa plačaš celo vožnjo, te stane 104 K v Ljubljano in nazaj. Tam si pa kupiš navadno vstopnico na veliki se-menj za 20 K, kar je za priprostega človeka zadosti, da si ogleda vse sejmšče. To zneske skupaj 124 K. Tedaj si še 30 K na dobičku, če se ne poslužiš te posebne ugodnosti polovične vožnje. Ali ni to ironija (oziroma zasmeševanje ljudstva)? Komu se ponujajo tedaj ugodnosti? Ali ne le samo kapitalistom?

Na enodnevno orožno vajo kliče vojni minister vse rezervne častnike, ki so že sprejeti v skupno vojsko za 18. septembra v Maribor v 11. artilerijsko podoficirsko šolo. Na tej enodnevni orožni vežbi bodo rezervni oficirji ustmeno in pismeno prisegli to-čno ob 8. uri. Klicani so oficirji iz okrajev: Maribor, Ptuj, Ljutomer, Konjice in Dolina Lendava. Vsak naj pri-nese seboj svoj pečat, vosek, eno celo polo papirja in peresnik.

Stirnalet dni se je postila, ni jedla ne pila, v četrtek, 1. t. m. je pa umrla 50letna samska, slaboumna Marija Salomon v Bizjakovem mlinu na Ponikvi ob juž. žel. Čudna ženska!

„Orient“, 1. mednarodna trgovska špedicijska in skladiščna delniška družba Maribor. To družbo so si ustanovili trgovci in industrialci cele Slovenije. Družba prične v kratkem s poslovanjem in bo imela na razpolago obsežna skladišča, spojena z industrijskim tirom južne železnice.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 180—181 naših K. Za 100 avstrijskih K je plačati 17 naših K, za 100 nemških mark 205—206 naših K, in za 100 laških lir 810—820 jugoslovanskih K.

d Knjižica „Prekmurje“, spisal dr. M. Slavič, se dobi v knjižarni sv.

Cirila v Mariboru in stane 20 K, s poštino 22 K.

Iz Maribora.

Mariborski mestni svet, obstoječ iz šest članov je imel dne 5. t. m. zvečer večurno sejo, v kateri je razpravljaval v važnih zadevah. Vodja stavbenega urada je poročal mestnemu svetu, da grozi mestu kriza radi pomanjkanje pitne vode. V glavnem dovodnem studencu pod Pohorjem je že tako malo vode, da sesalke ne morejo več pravilno vršiti svoje delo. Vseled tega v visoko ležečih stanovanjih zmanjkuje vode. Mestni svet sklene, da se začasno še bolj omeji uporaba vode in se predvsem zaprejo vse privatne kopeli. Na prošnjo učiteljskega društva se sklene, upeljati v mariborske šole nerazdeljen pouk. Mesto šolskega sluge v realki se podeli g. Mat. Zorec. Izvoščkom se dovoli zvišanje tarifov. Mestni svet pritrdi nekaterim prošnjam za gostilniške koncesije. G. Obranu se dovoli zgradba cirkularne žage v Loški ulici 15. Rešene so že nekatere druge važne zapupne zadeve.

Iz občinskega sveta. Včeraj zvečer ob 6. uri se je vršila plenarna seja mariborskega občinskega sveta. Zupan Grčar je uvodoma poročal o svojih intervencijah, ki jih je ob priliki udeležitve kraljevega pogreba obavil pri raznih ministrstvih. Nadalje je obvestil občinski svet o vrnitvi šolskega referata, ki je bil nekaj časa dodeljen okrajnemu glavarstvu. Nato so sledile razne interpelacije. Socialisti so vložili predlog glede rešitve stanovanjskega vprašanja. V predlogu se zahteva, da postavi občina svojim uradnikom, uslužbencem in drugim slojem 50 stanovanj, kar naj bi nekoliko omejilo naval na sedaj tako pomanjkljiva stanovanja. Banke, podjetnike itd. naj se prisili k zidanju. Drugo interpelacija je vložil v imenu kluba SLS g. dr. Josip Leskovar, ki je svoj predlog — izjavo občine za revizijo ustave in zahtevno po nedeljivi Sloveniji — v kratkem govoru utemeljil. Razvila se je ostra politična debata. Socialisti g. Slanovec je ogreval znane fraze o resnični „samoupravi“ in pobijal predlog SLS. Zvesto mu je sekundiral g. dr. Serbec, ki je prisotne zastopnike občine plašil s hrvatskim separatizmom in veliko nevarnostjo avtonomije za obstoj države. Po daljši debati je bil sprejet z veliko večino glasov predlog, ki se glasi: „Slej kot prej neomajno stoječi na stališču zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo, smo prepričani, da ustava, ki je pravkar postala veljaven državni zakon, ne odgovarja političnim, socialnim in kulturnim potrebam našega ljudstva. Zato zahtevamo, da se ta ustava v sporazumu vseh treh plemen revidira tako, da ne bi ovirala svobodnega razvoja vseh treh jugoslov. plemen in ostalih narodnosti.“ Mesto Maribor je torej odločno govorilo za revizijo sedanje ustave. — Gosp. podžupan Roglič je stavil na župana v imenu NSS kluba vprašanje, zakaj je bila izobešena na dan županske za-

prisege na magistratu rdeča zastava, in kdo je to zapovedal. Zupan je odgovoril, da je zastavo dal izobesiti na lastno odgovornost. Rogličeva interpelacija je župana razjezila, ker se je čutil v svoji „avtoriteti“ prizadetega. Ko je Roglič zabrusil: „Nazadnje pa naj res vprašam vsakega občinskega svetnika za dovoljenje, ako bom nastavlil tega ali onega pisarja v občinsko službo?“ so ga člani kluba SLS enoglasno opomnili, da je on kot župan vezan edinole na sklepe občinskega, oziroma mestnega sveta. Sprejet je bil Rogličev predlog, da župan sme v prihodnje več na lastno pest storiti kaj takega. — Nato se je vršila volitev v mestni šolski svet. Izvoljeni so bili: prof. Vesenjak SLS, dr. Rostohar NSS, dr. Serbec JDS, Slanovec in Družović JSDS. Sledila so nato poročila odsekov, ki so pa preobširna, da bi jih omenjali. Sejo so končali ob 12. uri.

Dolgotrjna seja. Mariborski občinski svet je dne 6. septembra zboroval od 6. ure zvečer do polnoči.

Papirni trgovec Weixl — producent? Dr. Serbec je v seji mariborskega občinskega sveta dne 6. t. m. predlagal v komisijo za pobijanje draginje kot producenta (živil?) trgovca Weixla. Pri glasovanju so se cele štiri demokratske roke dvignile za to papirnato kandidaturo.

Preiskavo proti onim, ki so zaskrivali finančni polom pri mariborskem gospodarskem uradu, t. j. večmilijonski deficit, je sklenil mariborski občinski svet. Likvidacijskemu odseku se je naročilo, da mora zbrati material proti krivcem. Tudi trgovec Sostarič je glasoval za predlog. To dejstvo je vzbudilo v dvorani splošno veselost.

Za ravnatelja mestnega magistrata v Mariboru je bil v seji občinskega sveta izvoljen okrajni komisar g. A. Köchler.

Suspendiran je od svoje službe veterinarni nadzornik Hugon Hinterlehner v Mariboru. Proti njemu teče preiskava radi prodaje špeha in mesa crkvenih prašičev.

Služkinje brez razlike so vabljen na strokovni shod, ki bo v nedeljo 11. t. m. ob 5. uri popoldne v Splavarski ulici. Razpravljalo se bo o novem poseljskem redu in je v korist vseh poslov, da so o njem poučeni. Od članic se bo pobirala tudi članarina. — Strokovna zveza služkinj v Mariboru.

Vpisovanje slovenskih otrok 1. in 11. šolskega okoliša se vrši v deški osnovni šoli 1. (Razlagova ul. 16) ponedeljek, 12. in torek, 13. t. m. od 8. do 12. ure. Ob enem se bodo vpisovali slovenski in nemški otroci pomožne šole. Potrebne listine je treba predložiti šolskemu vodstvu deš. osn. šole II, in pomožne šole.

Orlovski vestnik.

Tabor v Slov. Bistrici. Bratje in sestre, ki se peljete z vlakom v Slov. Bistrico, priskrbite si legitimacije. Ali velja tudi, če je že izpolnjena izkaznica za polovično vožnjo žigosana od občine ali policije. Bog živi!

plečih. Ko bi trenil se obrne in stisne pesti, da bi vrnil napadalca njegovo predrznost.

Pa močna roka ga potegne nazaj, nekdo ga zagrabi, da se skoro ni mogel geniti in dobrodušen glas mu polglasno šepne na uho:

„Počas! dečko! Počas! — Izogni se čezarjevim liktorjem“, če si pame-tent! Ti ljudje dajo več, nego imajo povem ti!“

Širokoplečast človek silnih moči, s prsmi in mišicami Herkulovimi, je stal pred njim. Krepko ga je držal v rokah in dobro je bilo to zanj. Res so liktorji z robato silo razrivali gnečo in delali pot čezarju, ki je peš prihajal, da si ogleda ribji trg.

Viteli je prišel mimo z drsajočim korakom slabotnega debelega starca. Obraz mu je bil bleđ in koža na licu ovenela, oko mračno in brez sijaja, če tudi se je zablskal v njem včasih ostanek tiste duhovitosti in šaljivosti, ki ga je naredila ljubljena treh čezarjev, preden je sam dosegel škrlat in krono.

* Služabniki, ki so spremljali čezarja in višje državne uradnike na u-Mei.

Dva klienta sta ga podpirala na vsaki strani, četa liktorjev je šla pred njim in peščica sužnjev ga je spremljala. V nadi, da se mu vzbudi do obeda še vsaj nekaj gladu v prenapolnjenem želodcu, si je izbral Viteli za ta svoj sprehod kratko pot na ribji trg. In zares, kaj bi tudi naj bilo bolj pravno, da vzdrami utrujeni želodec, ko pogled na izbrane okusnosti morskih globin?

Tako redko ga je bilo videti na rimskih ulicah, da je Britance polna razdovednosti zrl za njim. Njegov novi prijatelj pa ga je oprezno izpuštil iz svojih kleščastih rok in mu iznova pošepnil:

„Ej, le poglej si ga in zahvali Jupitera, da nisi imperator! Aj, ti bi bil postava za to! — Da, da! Bleđ in slaboten je sedaj, pa nekda ti je znal izrzdati konja in prijeti za meč in ščit kakor najboljši svoje vrste! — Samo piti, pravijo, da še zna kakor nekda. Pa ne da bi dosegel rajnega Neron! Niti v pitju ne! Ej, Naj govoriijo, kolikor hočejo, pa takega imperatorja še nismo imeli, kakor je bil Neron!“

Dalje prihodnjč.

Kar ga zadene krepk udarec po

Izgubila sta se dva otroka: deček Ludvik 12 let star in deklica Lizika 10 let stara. Kdor kaj ve, naj takoj naznani staršem pri g. Mulner, Pesnica.

Lep, lahek voz na peresa, se zamenja za vino. Vpraša se v Mariboru, Cvetlična ulica 25/1. nadstropje Josipina Stupan.

V zakup vzamem posestvo ali njivske dele v ravnini. Ponudbe pod »Drevesnica 502».

Profesor sprejme dijaka nižjih razredov na stanovanje. Naslov pri upravi lista.

Lovska pravica

krajevne občine Hrastovec se odda potom javne dražbe do 30. junija 1927 v zakup. Ta dražba se vrši na uradni dan v Slov. Bistrici v četrtek dne 6. oktobra 1921 ob 10. uri dopoldne v občinski pisarni.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Rožengrund se da potom javne dražbe do 30. junija 1927 v zakup. Ta dražba se vrši ob uradnem dnevu pri Sv. Lenartu v četrtek dne 13. oktobra 1921 ob 10. uri dopoldne.

Dobava mejnih kamnov za jugoslovansko-avstrijsko mejo.

Za novo državno mejo od Kokošnjaka preko Strojne—Cimper Gupf—Gornja—Peča—Ovšova se bo potrebovalo mejne kamne in plošče za podstavke.

Vsi zainteresirani se pozivljajo, da čim prej pošljejo svoje oferte na jugoslovansko delegacijo razmejitvene komisije v Mariboru, iz katerih naj bo razvidno.

1. a) Cena mejnikov iz umetnega kamna in podstavkov iz betona, napravljeni iz boljšega materiala v razmerju 1:3 ter označba vrste cementa in peska, iz katerega bo sestavljena mešanica.

b) Cena mejnikov iz naravnega kamna, granita ali sličnega materiala s podstavki iz betona.

2. Navedba obveznega roka za dobavljenje.

3. Navedba pogojev, pod katerimi bi bila tvrdka pripravljena zgotovljene mejnike dovažati na mejo do odrejenega mesta. — Točne pogoje, kakor tudi risbe o velikosti tipe mejnikov vpošlje na željo jugoslovanska delegacija na vpogled. Na oferte, katere ne bi dospele do 31. septembra t. l. se ne bo več oziralo.

Naročilo bo obsegalo:

1000 do 1200 mejnikov tipe C	
150 do 200 » » B	
16 » » A.	

Solskim uradom in vodstvom ter p. n. učiteljem in učiteljicam priporoča Cirilova tiskarna v Mariboru solske tiskovine in knjige, pisarniške potrebščine kakor: črnilo, peresa, peresnike, svinčnike, radirke, ravnila, papir, gobe, kreda in drugo. Na razpolago ima tudi vse predpisane zvezke in šolske knjige. Posebno se opozarja na lepe risalne bloke. Kdor vzame najmanj 100 raznih zvezkov, dobi 10 komadov kot nameček za revne otroke. Cene vseh predmetov so priznane najnižje.

Starši, dijaki in učenci, pozor! Kdor hoče poceni kupiti šolske knjige

in šolske potrebščine, posebno zvezke, risanke, risalne bloke, papir, peresa, svinčnike in druge reči, naj gre v Cirilovo tiskarno v Mariboru. Tam se dobi posebno poceni tudi fini risalni papir.

Sv. Evangeliji in Dejanje apostolov. Priredil prof. Jožef Zidanšek. Knjiga obsega 544 strani, je krasno in močno vezana in stane s poštnino vred 30 K, brez poštnine 6 K manj. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To je prva slovenska knjiga, v kateri najdeš vse štiri evangelije in Dejanje apostolov v celoti. Take knjige Slovenci dozdaj še nismo imeli. Sv. Pismo no

vega zakona bi moralo biti v vsaki slovenski hiši, zato to knjigo vsem vernim Slovincem najtopleje priporočamo!

Venec sv. pesmi se je silno pri- kupil slovenskim cerkvenim pevcem. 8. izdaja je imela 600 pesmi, najnovejša 9. izdaja pa obsega 1000 bogoljubnih pesmi. Urejena je tako, da se more rabiti tudi poleg 8. izdaje, ker se pri prvi 600 pesmi strani nove izdaje popolnoma vjemajo z 8. izdajo, nove pesmi pa so vse v dodatku. Tako krasne zbirke slovenskih pobožnih pesmi ne najdeš nikjer. Venec stane vezan v polplatno s poštnino vred 30 K, brez

poštne 7 K manj. Naroči se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Pobožni slovenski pevec in pevke, sežite po tej krasni zbirki.

Hči Brezmadežne je molitvenik za Marijine družbenice obsegajoč krasna premišljevanja, molitve in pesmi. Opisuje tudi način sprejema v Marijino družbo. Stane okusno vezan s poštnino vred 36 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Ta molitvenik Marijinim družbenicam najtopleje priporočamo!

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

: Streharna :

tvrdka za pokrivanje streh

RUD. BLUM v Mariboru, Aškerčeva ul. 22

priporoča svojo še obstoječo zalogo splošno znanega najboljšega izvirnega

„Hatschek eternita“

ter strešne opeke, cementa za les, strešne lepenke za pokrivanje streh. — Strogo solidno in strokovno delo zjamčeno.

Borovnice, maline in bezgove jagode kupuje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi.

Dinamo za električno luč pri mlinu ali žagi se proda za 1.600 dinarjev. Več izveste v Mariboru, Koroška cesta 5. Cirilova tiskarna.

Proti dobremu plačilo se vzame v najem večji prostor za delavnico ali skladišče. Ponudbe na upravnishvo lista.

Kupim

vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prstene, zapestnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, tvrdka

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine

Maribor, Gosposka ulica 16.

Izvoz in uvoz

štren (preje) iz bombaževine in ovčje volne

Velika zaloga znamke D • M • C

Dobavlja vsako množino. — Dopisi na

ED. VELICOGNA, Trieste, Piazza della Borsa 9.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500,000.000—

POZIV NA VPIS

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Urebe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzravnjene s členom 130 Ustava pozivlja na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z zrebanjem ali odkupom

po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici nastnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izzrebane obveznice 30 let po zrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzab.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fondne, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih), kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ: Dr. Kosta Kumanudi l. r.